

CYD-BWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS CONWY A SIR DDINBYCH

Cofnodion cyfarfod o'r Cyd-Bwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gyfrwng Fideo Gynhadledd, Dydd Gwener, 21 Hydref 2022 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Kelly Clewett, Pauline Edwards, Paul Keddie a/ac Elfed Williams, Cyngor Sir Ddinbych.

Y Cynghorwyr David Carr, Bernice McLoughlin, Angie O'Grady, Stephen Price, John Roberts, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

HEFYD YN BRESENNOL

Hannah Edwards, Swyddog Datblygu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (CBSC)
Karen Evans, Swyddog Gwasanaethau Democraidd (CSDd)
Rhian Evans, Cydlynnydd Craffu (CSDd)
Dawn Hughes, Swyddog Gwasanaethau Craffu a Phwyllgorau (CBSC)
Amanda Jones, Rheolwr Gwella Perfformiad a Gwelliant (CBSC)
Stephanie Jones, Gweinyddwr Pwyllgorau (CSDd)
Iolo McGregor, Arweinydd Tîm Cynllunio Strategol a Pherfformiad (CSDd)
Shannon Richardson, Cynllunio Strategol a Pherfformiad (CSDd)

1 YMDDIHEURIADAU

Cafwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Joan Butterfield, Cheryl Carlisle, Alan Hughes, Kay Redhead, Austin Roberts a Gareth Sandilands.

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Ni ddatganwyd unrhyw gysylltiad personol sy'n rhagfarnu.

3 PENODI CADEIRYDD

Yn unol â chylch gorchwyl Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych, ceisiwyd enwebiad am Gadeirydd ar gyfer blwyddyn bwrdeistrefol 2022/23 o blith cynrychiolwyr Cyngor Sir Ddinbych ar y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu. Cafodd Gareth Sandilands ei gynnig a'i eilio. Ni dderbyniwyd unrhyw enwebiadau eraill. Felly:

PENDERFYNWYD yn unfrydol ethol y Cynghorydd Gareth Sandilands yn Gadeirydd Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych yn ystod blynyddoedd bwrdeistrefol 2022/23.

4 PENODI IS-GADEIRYDD

Hefyd, ac yn unol â chylch gorchwyl Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu, ceisiwyd enwebiad am Is-gadeirydd ar gyfer blynyddoedd bwrdeistrefol 2022/23 o blith cynrychiolwyr Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ar y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu. Cafodd y Cynghorydd Cheryl Carlisle ei chynnig a'i heilio. Ni dderbyniwyd unrhyw enwebiadau eraill. Felly:

PENDERFYNWYD yn unfrydol ethol y Cynghorydd Cheryl Carlisle yn Is-gadeirydd Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych yn ystod blynyddoedd bwrdeistrefol 2022/23.

Gan fod y Cadeirydd ac Is-gadeirydd wedi ymddiheuro na fyddent yn y cyfarfod, gofynnwyd i'r Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu enwebu aelod etholedig o un o'r ddau awdurdod lleol i fod yn Gadeirydd yn y cyfarfod. Enwebwyd ac eiliwyd y Cynghorydd John Roberts. Ni chafwyd enwebiad arall, felly:

Penderfynodd: y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu i benodi'r Cynghorydd John Roberts yn Gadeirydd y cyfarfod yn absenoldeb y Cadeirydd ac Is-gadeirydd.

5 MATERION BRYD

Nid oedd y swyddogion yn ymwybodol o faterion bryd cyn y cyfarfod.

6 COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a gynhaliwyd ar 11 Chwefror 2022 er cymeradwyaeth. Felly:

Penderfynodd: y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu gymeradwyo cofnodion cyfarfod Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a gynhaliwyd ar 11 Tachwedd 2022 fel cofnod cywir.

Ni chodwyd unrhyw fater mewn perthynas â chynnwys y cofnodion.

7 ADRODDIAD BLYNYDDOL BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS CONWY A SIR DDINBYCH 2021/22

Cyflwynodd y Swyddog Gwella Perfformiad a Gwelliant Corfforaethol (CBSC) Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych 2021/22 (dosbarthwyd ymlaen llaw). Rhoddodd yr adroddiad drosolwg o'r hyn roedd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi'i gyflawni yn ystod y flwyddyn ariannol flaenorol, gan adlewyrchu cydymffurfiaeth â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn unol â 5 ffordd o weithio. Dyma oedd yr adroddiad blynyddol terfynol ar gyfer Cynllun Lles Conwy a Sir Ddinbych presennol.

Prif Gyflawniadau yn 2021/22

Mae'r ffocws wedi bod ar gefnogi busnesau a chymunedau drwy amseroedd heriol pandemig y coronafeirws, gan barhau i gydweithio gydag aelodau Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus.

Prif gyflawniad y flwyddyn flaenorol oedd adolygu a diweddarau'r asesiad lleol o les ar gyfer y rhanbarth i baratoi ar gyfer Cynllun Lles 2023/2028. Fe ymgysylltwyd â chymunedau ac fe nodwyd y prif faterion a blaenoriaethau a sut y gallai'r Bwrdd helpu i ddylanwadu a darparu rôl arweinyddiaeth i helpu i fynd i'r afael â'r materion hynny.

Blaenoriaethau

1. Lles Meddyliol

Mae Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych wedi trefnu a darparu hyfforddiant ar godi ymwybyddiaeth o ran dementia i helpu cymunedau a grwpiau i gefnogi pobl gyda dementia.

2. Ymrymuso'r Gymuned

Mae cysylltedd digidol wedi helpu i gefnogi cymunedau i fod yn fwy gwydn yn ystod y pandemig, o gael gafael ar wasanaethau ar-lein i fwy o ddysgu a gweithio o gartref.

Trafodwyd cynlluniau cysylltedd, yn cynnwys:

- Cysylltu'r % Olaf Un - prosiect o dan Fwrdd Uchelgais Gogledd Cymru sydd yn targedu ardaloedd sydd heb gysylltiad band eang cyflym iawn.
- Prosiect LoRaWan - defnyddio technoleg i fonitro agweddau amrywiol o newidiadau amgylcheddau adeiledig a naturiol, yn cynnwys lefelau afonydd er mwyn cynorthwyo rhybuddion cynnar os bydd perygl o lifogydd.
- Partneriaethau Ffeibr Cymunedol - sefydlwyd y rhain gan Openreach i gefnogi darparu Band Eang mewn cymunedau nad ydynt ar gynllun cyflwyno.

Mae'r Bwrdd wedi cymryd rôl dylanwadu ac arweiniad yn y meysydd hynny i wella cysylltedd digidol.

3. Cadernid Amgylcheddol

Cynllun Addewid Gwyrdd Cymunedol - addewidion y rhoddodd grwpiau cymunedol i leihau eu heffaith amgylcheddol negyddol - cafodd ei ail-lansio yn haf 2021 a arweiniodd at 3 argymhelliad pellach. Roedd yna ymrwymiad i annog pobl i wneud yr addewid i wneud gwahaniaeth i newid hinsawdd.

Mae fframwaith amgylcheddol sefydliadol cyffredin wedi cael ei lunio, sefydlu grwpiau newydd - Rhwydwaith Swyddogion Datgarboneiddio a Newid Hinsawdd

Gogledd Cymru. Bydd y Bwrdd yn canolbwyntio ar ble y gallent ychwanegu gwerth yn hytrach na dyblygu gwaith o ran:

- Carbon a
- Gwydnwch Risg Hinsawdd.

Roedd cyllid ar gael gan Lywodraeth Cymru i Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus ar gyfer adeiladu cyfoeth cymunedol a phrosiect peilot caffael blaengar. Mae gweithgor wedi cael ei sefydlu gan CBSC a CSDd i ymchwilio sut y gellir datgarboneiddio'r gadwyn gyflenwi. Bydd casgliadau'r gweithgor yn cael eu hadrodd i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus maes o law.

Ar ôl ystyried cynnwys adroddiad y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu:

Penderfynwyd:

- (i) derbyn Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych ar gyfer 2021/2022; a**
- (ii) cadarnhau ei fod yn fodlon bod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi cydymffurfio â gofynion Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 mewn perthynas ag adrodd ar ei weithgareddau a'r cynnydd a wnaed wrth gyflwyno ei Gynllun Lles 2017-2022.**

8 CYNLLUN LLES BWRDD GWASANAENTHAU CYHOEDDUS CONWY A SIR DDINBYCH 2023 I 2028

Cyflwynodd Arweinydd Tîm Cynllunio Strategol a Pherfformiad y Cynllun Lles 2023 i 2028 drafft arfaethedig (dosbarthwyd ymlaen llaw). Mae'r adroddiad eglurhaol yn amlinellu'r camau a gymerwyd i ddatblygu cynnwys y Cynllun Lles hyd yn hyn. Fe amlinellwyd bod yr adroddiad drafft wedi cael ei gyflwyno gerbron y Pwyllgor fel ymgylgoreion statudol a cheisio adborth i lywio'r adroddiad terfynol a fyddai'n cael ei gyflwyno i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ar 30 Tachwedd 2022.

Canolbwyntiodd y cynllun ar yr uchelgais o wneud Conwy a Sir Ddinbych yn lle mwy cyfartal i fyw gyda llai o amddifadedd. Wrth wneud hynny roedd yn ceisio mynd i'r afael â gwir achosion tlodi ac amddifadedd ac annog gwydnwch o dan bedwar prif thema:

1. Lles - Mae cymunedau'n hapusach, yn fwy iach ac yn fwy gwydn i wynebu heriau, megis newid yn yr hinsawdd neu gynnydd mewn costau byw.
2. Economi - Os bydd economi werdd ffyniannus, wedi'i chefnogi gan weithlu medrus.
3. Cydraddoldeb - Bydd y rhai â nodweddion a ddiogelir yn wynebu llai o rwystrau a
4. Tai - Mae gwell mynediad at dai o ansawdd da

Agwedd hanfodol o'r cynllun oedd gosod y sylfaen o ran sut y gall y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ei gyflawni. Roedd yna angen i gyflwyno'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fel bwrdd arweinyddiaeth yn hytrach nag un o ddarparu (canolbwyntio ar gyfeirio at y rhai a allai ddarparu).

Gan ymateb i gwestiynau gan yr Aelodau:

- Rhoddodd y swyddogion sicrwydd y bydd cyflwyno a chymeradwyaeth ddilynol o'r Cynllun Lles yn bodloni'r llinell derfyn statudol.
- Dywedodd fod yna ymgysylltu cyfyngedig gyda budd-ddeiliad gyda nodweddion a ddiogelir. Roedd yna brosiect rhanbarthol yn mynd rhagddo i geisio gwella ymgysylltu gyda'r rhai nid yn unig sydd â nodweddion a ddiogelir, ond y rhai sydd o dan anfantais cymdeithasol-economaidd, gan gynnwys 'grwpiau na chlywir ganddynt yn aml'.
- Annog grwpiau cymunedol a chynghorwyr i hyrwyddo ymgysylltu â phreswylwyr am y Cynllun Lles.
- Cyfeiriwyd at y thema Lles yn yr adroddiad o ran effaith amgylcheddol gan ddweud mai ei amcan oedd:
 - Cefnogi cynlluniau cludiant cynaliadwy a gwyrdd sydd yn gwella ansawdd aer cyffredinol, yn cynnwys cynlluniau teithio llesol ac iach sydd yn annog cerdded a beicio.
 - Lleihau allyriadau carbon a chynyddu capasiti ynni adnewyddadwy.
 - Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth a chynefinoedd naturiol, tra'n cynyddu ac annog mynediad cyfartal i asedau cefn gwlad.
 - Cefnogi cymunedau i liniaru ac ymdopi ag effeithiau'r newid yn yr hinsawdd.
- Dywedwyd nad oedd gofal cymdeithasol yn cael ei gynnwys o dan y Cynllun Lles (roedd bwrdd cydweithio rhanbarthol arall, Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru, yn darparu ar foderneiddio'r agenda gofal cymdeithasol).

Codwyd mynediad at gyfiawnder yn ardal Gogledd Cymru fel pryder. Clywodd y Pwyllgor fod newidiadau i'r system Cymorth Cyfreithiol yn golygu mai dim ond 20% o'r boblogaeth oedd yn gymwys am gymorth cyfreithiol, gan olygu bod nifer o bobl yn gorfod cynrychioli eu hunain yn y Llysoedd Teulu. Gofynnwyd a oedd modd tynnu sylw at y mater yn adroddiad 2022/2023 a'i ystyried yn rhan o'r Cynllun Lles? Cytunwyd i ychwanegu'r mater yn rhan o'r adborth i'r ymgynghoriad.

Ar ddiwedd trafodaeth y Pwyllgor:

Penderfynodd:- y Cydbwyllgor, ar ôl ystyried cynnwys yr adroddiad a'r Cynllun Lles drafft, ac yn amodol ar waith esboniadol sy'n cael ei wneud o ran 'sicrhau bod gwybodaeth a chymorth digonol ar gael i alluogi preswylwyr

Conwy a Sir Ddinbych i gael cyfiawnder a chymorth cyfreithiol' yn disgyn o fewn cylch gwaith Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych;

(i) cymeradwyo themâu a blaenoriaethau sydd wedi'u cynnwys yng Nghynllun Lles Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus 2023 i 2028; a

(ii) cymeradwyo'r gweithredoedd arfaethedig i ddarparu'r Cynllun Lles.

9 RHAGLEN WAITH I'R DYFODOL

Cyflwynodd y Swyddog Gwasanaethau Craffu a Phwyllgorau (CBSC) rhaglen gwaith i'r dyfodol drafft (dosbarthwyd ymlaen llaw) yn atgoffa'r Pwyllgor y bydd cyfarfod nesaf ar 10 Mawrth 2023. Bydd dwy eitem yn cael eu cyflwyno:

1. Cofrestr risg y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a
2. Chyfraniad Partneriaid Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i waith y BGC a manteision y BGC i bartneriaid.

Roedd y Pwyllgor eisoes wedi gwahodd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru i amlinellu eu cyfraniad i'r BGC a'r manteision iddynt o fod yn rhan o'r BGC ac roedd eu cyfraniad yn llawn gwybodaeth. Ar ôl ystyried aelodaeth statudol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, fe wnaethant gytuno i wahodd cynrychiolwyr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i fynychu'r cyfarfod nesaf i roi cyflwyniad am yr ail achos busnes.

Felly:

Penderfynodd: y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu, yn amodol ar y sylwadau uchod –

(i) i gadarnhau ei raglen gwaith i'r dyfodol drafft ar gyfer y cyfarfod sydd wedi'i drefnu ar gyfer 10 Mawrth 2023 fel yr amlinellir yn yr adroddiad; a

(ii) bod cynrychiolwyr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn cael eu gwahodd i fynychu'r cyfarfod uchod i drafod cyfraniad y Bwrdd i waith y BGC gydag aelodau'r Bwrdd, ynghyd â manteision y Bwrdd Iechyd o fod yn aelod o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Atgoffodd y Cydlynnydd Craffu (CSDd) y Pwyllgor y bydd Cadeirydd y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu yn cyflwyno cofnodion cyfarfod y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu i gyfarfod BGC nesaf yn rhan o'r broses gyfathrebu ddwy ffordd rhwng y ddau endid.

10 CYLCH GORCHWYL A RHEOLAU GWEITHDREFN AR GYFER CYDBWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS CONWY A SIR DDINBYCH

Cafodd y ddogfen ei nodi.

11 FFRAMWAITH CENEDLAETHAU'R DYFODOL AR GYFER CRAFFU

Cafodd y fframwaith ei nodi.

12 COFNODION CYFARFOD Y BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS A GYNHALIWYD AR 27 GORFFENNAF 2022

Cafodd yr adroddiad gwybodaeth ei nodi.

13 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS CONWY A SIR DDINBYCH

Cafodd yr adroddiad gwybodaeth ei nodi.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.05am.